

تقابل جامعهٔ آرمانی شیعی ایرانی با جامعهٔ غربی در

بیوتن و قیدار رضا امیرخانی

www.ketab.ir

نویسنده:

احسان مرادی ده‌شیخ

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور: تقابل جامعه آرمانی شیعی ایرانی با جامعه غربی در بیوتن و قیدار
مشخصات نشر: تهران: شاپرک سرخ، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۱۹۷ ص.
شابک: 978-600-463-014-6
وضعیت فهرست نویسی: فیفا
موضوع: امیرخانی، رضا، ۱۳۵۲ - -- نقد و تفسیر
موضوع: داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴ -- تاریخ و نقد
موضوع: Persian fiction -- 20th century -- History and criticism:
رده بندی کنگره: PIRV۹۵۲/م۸۳۴۵ی۱۳۹۶۸:
رده بندی دیویی: ۸۳۹/۹۰۳۶:
شماره کتابخانه ملی: ۴۶۹۹۷۳۲: کتابخانه ملی

عنوان: تقابل جامعه آرمانی شیعی ایرانی با جامعه غربی در بیوتن و قیدار رضا امیرخانی
نویسنده: احسان مرادی ده شرخ

نوبت چاپ: اول بهار ۱۳۹۶

ناشر: شاپرک سرخ

چاپ و صحافی: شاپرک

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۹۵۰۰ تومان

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۶۳-۰۱۴-۶

انتشارات شاپرک سرخ

تهران، میدان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان آزادی، کوچه شهید جنتی، پلاک ۲۴

واحد ۱

۰۹۱۲-۲۱۴۴۶۰۰

۰۲۱-۶۶۹۳۳۷۴۶

www.shaparac.com

پیشگفتار

در اعصار مختلف انسان‌ها به "آنچه هست" قانع نبوده‌اند و همیشه آن را می‌جست‌ه‌اند که "باید باشد". با این حال اندیشه آرمان‌شهر و آینده مطلوب انسان، در میان ملت‌های مختلف، سیر متفاوتی داشته است. دیانت، از جوهره‌های اصلی تفکر انسان آرمان‌گرای ایرانی بوده است. تلاش برای برپایی آرمان‌شهر مهدوی با ظهور امام خمینی(ره) و انقلاب اسلامی در ایران بسیار نیرومندتر شده است. اندیشه آرمان‌شهری در غرب سیر متفاوتی را طی کرده است. از اندیشه‌های افلاطونی تا اوتوپای مور و دنیای مارکس و دیگران هر کدام جامعه مطلوب خود را با گونه‌ای متفاوت به تصویر کشیده‌اند. آخرین اوتوپای غرب، دنیای آرمانی لیبرالیسم است که آمیخته به عنوان یکی از نمایندگان اصلی این تفکر شناخته می‌شود. رضا امیرخانی در آثار خود با جامعه مطلوب اندیشه شیعی-ایرانی و جامعه آرمانی لیبرالیسم غربی و تقابل این دو طرز تفکر پرداخته است. در این کتاب تلاش شده است شاخص‌ها و ویژگی‌های دو سبک زندگی اسلامی و غربی، از رفتار و گفتار شخصیت‌های مختلف- که نماینده‌های این دو تفکر هستند- و جایگاه خوب آن‌ها، در دو رمان بیوتن و قیدار، استخراج و تحلیل شود. این کتاب بر اساس روش تحلیل محتوا و با بررسی منش شخصیت‌های داستان در چهار فصل انجام شده است و در نهایت اجابت دیدید با این که شخصیت‌هایی که نماینده تفکر اسلامی هستند گاه رفتاری متناسب با اسلام حقیقی ندارند اما امیرخانی به خوبی توانسته است در این دو اثر، تقابل این دو اندیشه و آینده مطلوب آن‌ها را به تصویر بکشد.

۱۱	مقدمه
۲۸	ادبیات آرمانشهری و پلید شهری و رضا امیرخانی
۲۸	ادبیات آرمان شهری و پلیدشهری
۲۸	۱- ادبیات آرمان شهری
۳۰	۲- آرمانشهر در ادب فارسی
۳۷	۳- آرمانشهر در غرب
۴۵	چالش و آفران های لیبرالیسم
۵۰	۴- تقابل جامعه آلمانی شیعی- ایرانی با جامعه آلمانی غربی
۵۵	ادبیات پلیدشهری
۵۶	رضا امیرخانی
۵۶	۱- تولد و معرفی آثار
۷۴	۲- دیدگاهها در مورد رضا امیرخانی
	بررسی تقابل جامعه آلمانی شیعی- ایرانی با جامعه آلمانی غربی در آثار داستانی رضا امیرخانی با
۷۷	تکیه بر رمانهای بیوتن و قیدار
۷۷	درآمد سخن
۷۸	۱- بیوتن
۷۸	۲- قیدار
۸۷	روابط اجتماعی
۸۸	۱- بیوتن
۹۹	۲- قیدار
۱۱۸	اسلام ناب محمدی و اسلام آمریکایی
۱۲۰	۱- بیوتن
۱۲۷	۲- قیدار

۱۳۲	علم‌گرایی و پیشرفت تکنولوژی
۱۳۳	۱- بیوتن:
۱۳۸	۲- قیدار:
۱۳۹	پیشه و اقتصاد
۱۴۰	۱- بیوتن:
۱۴۲	۲- قیدار:
۱۴۴	خانواد و ازدواج
۱۴۵	۱- بین:
۱۴۸	۲- قیدار:
۱۵۰	هویت و بحران هویت شرق
۱۵۰	۱- هویت شرقی، بومیان ایران:
۱۵۱	۲- بحران هویت در شرق:
۱۵۱	۳- آمریکایی سازی و غربی سازی دنیا عامل بحران:
۱۵۲	۴- بیوتن:
۱۵۴	۵- قیدار:
۱۵۵	انسان، دین و معنویت:
۱۵۵	۱- بیوتن:
۱۷۸	۲- قیدار:
۱۸۶	سخن آخر
۱۹۱	فهرست منابع

توماس مور در سال ۱۵۱۶م. اولین کسی بود که اصطلاح آرمان‌شهر یا مدینه فاضله را در زبان‌های غربی با عنوان "utopia" در کتابی به همین نام آورده است. اوتوپیا واژه‌ای است از ریشه "ou-topos" به معنی هیچستان و ناکجاآباد که از طریق کتاب آرمان‌شهر توماس مور در جهان انتشار یافت و از آن پس در بسیاری از کتاب‌های مرتبط با اجتماع و سیاست مورد استفاده قرار گرفت و همچنین عنوان بسیاری از کتب عالمان جهان گردید. (مور، ۱۳۶۱: ۱۸)

در جامعه ایرانی نیز انسان‌ها به "آنچه هست" قانع نبوده‌اند و همیشه آن را می‌جست‌اند که "باید باشد" (سیل، ۱۳۷۱: ۱) و در ایجاد این خواسته‌ها، اوضاع و احوال سیاسی، اجتماعی، مذهبی و فرهنگی بی‌تأثیر نبوده است (اصیل، ۱۳۷۷: ۱۴۵).

البته باید در نظر داشت که آرمان‌شهر اسلامی و ایرانی با اوتوپای غربی تفاوت‌هایی دارد: «یوتوپیا و مدینه فاضله فلا لوسی در سپهر آسمان‌های اندیشه بشری برافراشته شده است و هر کس بخواهد می‌تواند به تماشا می‌آید و هر آن که را تماشا کرد می‌تواند بر خود حکومت کند. برای این بیننده هدیه ندارد که چنین شهری بر روی زمین هست یا خواهد بود! اما برای انسان کهن شرقی و ایرانی آرمان‌شهر و شهریار عادل، واقعیتی این جهانی است و این جهان برزخی است که مرز میان عالم غیب و شهادت را درمی‌نوردد.

بنابراین، آرمان‌شهر و ایران‌شهر و ایران‌ویج، صرفاً اوتوپیا نیست که به جامعه بی طبقه سوسیالیستی یا جامعه اشرافی فاشیستی تبدیل گردد. مگر آن‌ها به صورتی بدیل درآید و دیگر زمین از قدیسان و انسان‌های معنوی تهی می‌شود و انسان‌های فرومایه و میان‌مایه به نام عالم مثالی آرمان‌شهری حکومت کنند. چنان که در گذشته و حال چنین شده است.» (مددپور، ۱۳۸۹: ۸)

بنابراین اوتوپای خیالی بشری به فلسفه عقلانی می‌پیوندد و آرمان‌شهر قدسی، به دین وحیانی و معرفت الهی.